

JÕHVI VALLAVOLIKOGU

MAAELUKOMISJONI KOOSOLEKU PROTOKOLL

Jõhvis, 4. oktoobril 2022, nr 1-5.8/9

Koosoleku algus kell 17.00
lõpp kell 18.10

Koosolekut juhatas maaelukomisjoni esimees Priit Kama, protokollis volikogu kantselei juhataja-jurist Piia Lipp.

Osa võtsid: komisjoni liikmed ning MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuht Marek Väljari ja kutsutud külalised (registreerimisleht lisatud).

Päevakorras: naabrivalvega seotud küsimused.

Komisjoni esimees Priit Kama tutvustas kohalolijatele MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuhti Marek Väljari ning andis talle sõna.

Ettekandja: MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuhti Marek Väljari, kes selgitas, et ennekõike algab turvalisus meist endist. Naabrivalve piirkond on nõ psühholoogilise ja geograafilise piiriga ala inimeste vahel, kes üksteist tunnevad ja suhtlevad, suhtlus naabrite vahel tekitab usaldust. Naabrivalve abil on lihtsam naabritega tuttavaks saada, nii on kergem märgata võõraste kahtlast tegevust. Tegemist on kuritegude ennetustegevusega, mis ei keskendu üksiku majapidamise kaitsesele, vaid on ennekõike suunatud kohaliku kogukonna turvalisuse suurendamisele.

Riskid ei teki iseenesest, need on inimese poolt kunstlikult konstrueeritud – nt teise vara himustamine. Varguse situatsiooni loovad: asi, inimene, kes tahab seda asja saada (varastada) ning pealtnägija(te) puudumine. Naabrivalve abil saab varguste vähendamiseks rakendada mitmeid meetmeid.

Kui nt hoonel on üks aken katki, lõhutud, siis katkise akna teooria kohaselt on mõne aja pärast hoonel lõhutud enamus või kõik aknad, st kui midagi on juba ees tehtud, siis see tegevus süveneb. Maha jäetud territooriumidel ja selle vahetus läheduses on varguste võimalus suurem. Kuritegevus on programmeeritud keskkonnaga seotud detailidest, nt tänavavalgustuse olemasolu või selle puudumine, kõrge hekk, mille varjus saab segamatult tegutseda, nähtavale kohale jäetud asjad jms. Kui tahame teada, mis homme juhtub, peame vaatama laiemalt – mis maailmas toimub.

Kohalolijate vahel toimus arutelu olemasolevate naabrivalve piirkondade üle maakonnas, mille käigus tõdes Marek Väljari, et puudub statistika, kas naabrivalve piirkonna loomisel tegelikult kuritegevus väheneb või mitte. Politsei- ja Piirivalveameti esindajad edastasid oma kogemuse, et naabrivalve piirkondades märgatakse rohkem nõ kahtlasi tegevusi ning ollakse politseile suureks abiks, neis kohtades jagatakse omavahel rohkem infot ja osatakse märgata võõrast. Samuti tõdeti, et naabrivalve piirkonna plakatid ja majapidamistele paigaldatud kleebised hoiavad kurikaelu piirkonnast eemal.

Marek Väljari: naabrivalve puudumine on seotud siiski inimeste tahtega, piirkonna moodustamist ei saa kellelegi peale suruda või seda ideed maha müüa. Naabrivalve programmi mõte on tõsta elanike turvalisust kodudes ja nende lähemas ümbruskonnas elanike endi aktiivse tegutsemise tulemusel. Naabrivalve on suunatud piirkondadele, kus elanikud ise soovivad oma naabruskonnas vähendada kogukonna toel kuritegevust. Katusorganisatsiooni (MTÜ Eesti Naabrivalve) roll on siin kaasa aidata elukeskkonna turvalisusega tegelevate mittetulundusühingute ja liikumiste tekkele ning nende tegevusele, tutvustada kogukonna turvalisuse põhimõtteid, anda välja trükiseid ja korraldada koolitusi ning arendada koostööd riigi- ja kohalike omavalitsuste, politsei ning teiste asutustega. Peale piirkonna loomist jagab katusorganisatsioon vajalikke nõuandeid ja korraldab koolitusi juba konkreetsetele naabrivalve piirkonna (sektori) inimestele ja naabrivalve sektorile vanemale, kaasates vajadusel piirkonna politseiniku ja kohaliku omavalitsuse esindaja.

Siseturvalisus algab meist enestest, ennetades õnnetusi, ennetamine on turvalise elukeskkonna alustala. Naabrivalve põhimõte ongi, et oluline on olla tähelepanelik ja oma võimaluste piires sekkuda – hooli, märka, reageeri! Kuid alati tuleb mõelda, kas ise püüda kurikaela takistada või kutsuda selleks politsei – enese elu ohtu seadmine ei ole mõistlik – tegutsemiseks tuleb hinnata konkreetset olukorda. Turvalisuse ülesehitamisel tuleb lähtuma asjaolust, et 100% turvalisust ei ole kunagi olemas. Turvaline elukeskkond luuakse võrgustiku põhiselt koostöös, üksinda ei saa keegi turvalist elukeskkonda luua.

Marek Väljari tutvustas kohalolijatele naabrivalvega liitumise etappe (vt kodulehelt <https://naabrivalve.ee/liitumisinfo/naabrivalve-liikumisega-uhinemiseks/>) ning informeeris, et juba kahe majapidamisega on võimalik liituda naabrivalvega. Naabrivalves (sektori) osalejate nimekirjas ei ole vajalik katusorganisatsioonile esitada osaleja auto numbrit, marki ja värvi – pigem on see vajalik osalejatele enestele, et tuvastada piirkonnas võõraid autosid. Sektori, MTÜ Eesti Naabrivalve, kohaliku politseiüksuse ja kohalik omavalitsuse vahel sõlmitav koostööleping on pigem osapoolte hea tahte ja koostöö leping. Sektorile jagatakse naabrivalve piirkonda tähistavad tahvlid, mis tuleb endil üles panna, järgides liiklusseaduses sätestatud nõudeid ning omades selleks maaomaniku luba. Marek Väljari andis ka ülevaate kulutuste osas, mis kaasnevad liitumisega ning häirenupu teenusest eakatele. Eraisiku liitumisel tuleb tasuda 10 eurot majapidamise kohta ja juriidiliste isikute puhul (sh korteriühistud) on liitumine 100 eurot (kümne aasta kohta). Aasta maksu ei ole ning neli piirkonda tähistavat tahvlit antakse tasuta. Samuti on tasuta koolitused, infomapid ja kleepsud naabrivalvega liitunud majapidamistele. Kodulehel on avaldatud liitumisinfo ka vene keeles.

Toimus arutelu sektori vanema rolli ja kohustuste osas, kus Marek Väljari selgitas, et sektori vanemaks on tavaliselt kogukonna seast aktiivne inimene, kes esitab katusorganisatsioonile liikmete nimekirja ja hoiab seda ajakohasena, allkirjastab lepingu, organiseerib kohtumisi, ümarlaudu ja koolitusi koostöös katusorganisatsiooniga, ning jälgib, et piirkonna kohta paigaldatud infotahvlid oleksid korras. Piirkonda tähistavate tahvlite osas hoiab silma peal ka politsei, kes piirkonna selgitamiseks teeb koostööd katusorganisatsiooniga mis tähendab, et tahvleid suvalistesse kohtadesse panna pole mõtet.

MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuhti Marek Väljari kinnitas, et soovi korral on ta nõus sõitma kohale ning andma veel eraldi selgitusi naabrivalve piirkonna moodustamise ja eesmärkide kohta.

Kohalolijad tõstatasid küsimuse, et kas naabrivalve piirkonna moodustamise on aidanud kaasa kohaliku omavalitsuse poolt piirkonna toetamisele, nt tänavavalgustuse rajamisele. Ettekandja sõnul tal sellised andmed puuduvad, küll aga on katusorganisatsioon aidanud naabrivalve sektoril vastavat taotlust koostada ja omavalitsusüksusele esitada.

Täiendavalt andis ettekandja selgitusi milleks on mõeldud häirenupu teenus, milleks seda kasutatakse ja kuidas ta toimib ning kui palju see kasutajatele maksab.

Politsei- ja Piirivalveameti esindajad tõid näite Alutaguse valla naabrivalve ühest sektorist, kuhu anti

sektori vanemale info piirkonnas toimunud varguste kohta ning kirjeldati selleks kasutatavat sõiduvahendit. Infot levitati sektori liikmete vahel kiirelt ning jälgiti igat võõrast liiklusvahendit. Tänu sealse sektori tegevusele tabati ka vargad.

Anti ka lubadus, et soovi korral on ka politseiametnikud toeks naabrivalve piirkonna loomisele piirkonna konstaablit kaasates.

Marek Väljari tänas lõpetuseks kõiki kohalolijaid ning toonitas, et võrgustikud tekivad elukeskkonnas läbi nende kogukondade, kes selles piirkonnas elavad ja kus elanikud soovivad oma naabruskonnas vähendada kogukonna toel kuritegevust, st tahe peab algama kogukonnast.

Priit Kama
Koosoleku juhataja